

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 13132
Tarih : 03.06.2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 03/06/2021 15:40
Sayı: E-120.10-
0824493

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Hakkâri ve ilçelerinde güvenlik güçleri tarafından gerçekleştirilen öldürme ve yaralama olaylarının incelenmesi, yaşanan hukuk dışı durumun engellenmesi ve alınacak önlemlerin derhal belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98 inci İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması gereğini arz ve teklif ederiz. 03.06.2021

Sait DEDE
Hakkâri Milletvekili

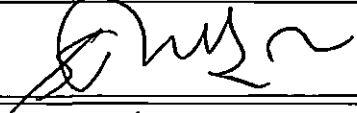
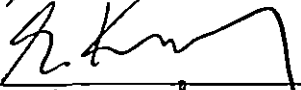
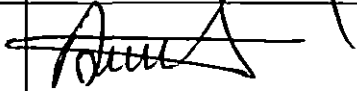
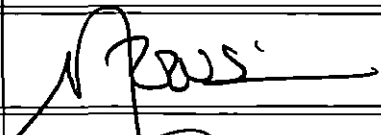
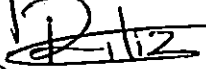
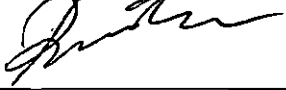
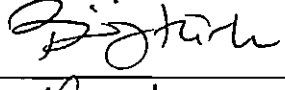
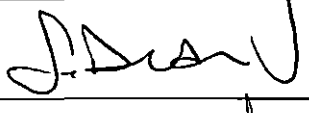
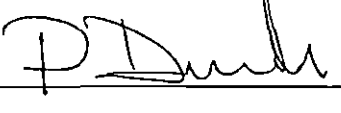
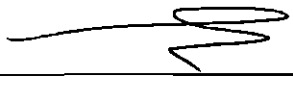
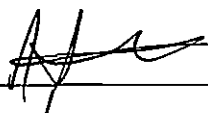
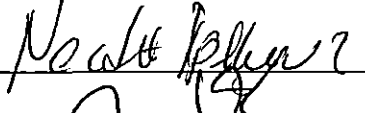
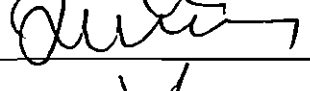
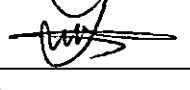
GEREKÇE

Anayasa m.17/1, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi m. 2 ve Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi m. 6'da insan yaşamının korunması konusunda temel hükümlere yer vermektedir. Tüm bu yasalar ve sözleşmeler insan yaşamını özellikle kanuni koruma altına almaktadır. Bu kapsamda devlet, insan yaşamını etkin olarak korumak için gerekli adımları atmak, bu minvalde bireyleri diğer kişilerin ve devlet görevlilerinin yaşamsal tehlike yaratan eylemlerinden korumak için uygun önlemleri almak, yaşama kasteden eylemleri caydırıcı ve etkin şekilde cezalandırmak için kanunlarında gerekli yaptırımlara yer vermek, bu hükümlerin ihlal edilmesini önlemeye ve cezalandırmaya yönelik ceza kovuşturmasını etkili şekilde organize etmek ve bu cezaların infazını sıkı şekilde takip etmek ve uygulamakla yükümlüdür. Devletin bu yükümlülüğünü yerine getirmiş sayılabilmesi için yaşama hakkını koruyan düzenlemelerin varlığı yetmez, aynı zamanda bu düzenlemeleri yaşama geçiren, ihlalleri cezalandıran ve ileride işlenebilecek olası ihlalleri cezalandıracak etkin bir adli sistemi kurmuş olması da gerekir. Özellikle suç failinin kamu görevlisi olduğu vakalarda bu durum büyük önem taşımaktadır.

Hakkâri ve ilçelerinde son beş yılda 3'ü çocuk 15 yurttaş güvenlik görevlilerinin ölümcül güç kullanması sonucu yaşamını yitirdi, 17 yurttaş ateşli silahla vurularak yaralandı. Devletin yaşamı koruma yükümlülüğü, maddi nitelikte pozitif bir yükümlülüktür; yaşama yönelik risklere karşı bireyi korumak için devlete tedbirler alma ödevi yükler. Ancak bu genel kaidenin Hakkâri ili için geçerli olmadığını, mevcut uygulamalar ve yasaklamalarla, nesnel ve şüpheyi yer bırakmayacak maddi kanıtların da varlığıyla, Devletin koruma yükümlülüğünü yerine getirmediğini görmekteyiz. Yine öldürülme fiillerinde etkili bir soruşturmanın yapılmadığını ve bu noktada devletin uyması gereken usuli anlamdaki pozitif yükümlülüğünde adli ve idari görevliler tarafından yerine getirilmediğini ve ihlal edildiğini görmekteyiz. Her

öldürme ve yaralanma olayının ardından Hakkâri Valiliğinin işlenmiş suç ile ilgili maddi gerçeğin ortaya çıkmasına müdahale eden, soruşturmayı ve soruşturmacıları etki altında bırakan ve maddi gerçekliği karartan açıklamaları etkin ve adil bir tahkikat yürütülmesini engellemektedir. Bu bağlamda; 2016-2021 tarihleri arasında güvenlik güçleri tarafından öldürülen; İlhan Engin, Sami Kaplan, Sürmi İnce, Serhat Buldan , Rahmi Safhalı, Necdet İşözü, Aydın Tümen, Necmettin Fendik, Mehmet Temel, Çetin Başer, Adem Koyuncu, Sertip Şen, Vedat Ekinci, Şerali Dereli, Özcan Onay cinayetlerine ilişkin etkin ve adil bir soruşturma yürütülmemiş, suçun fail veya failleri korunmuştur.

Hakkâri ili sınırları içinde güvenlik güçleri tarafından gerçekleştirilen öldürme ve yaralama olaylarının kapsamlı bir şekilde araştırılması, bu olaylar ile ilgili tüm incelemelerin yapılarak kamuoyunda ortaya çıkan endişenin giderilmesi, sorumluların ortaya çıkarılması, etkili ve somut önlemlerin alınması ve benzer öldürme ve yaralama olaylarının bir daha yaşanmaması amacıyla Anayasanın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci Maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
2	EROL KATIRCIOĞLU	İSTANBUL	
3	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
4	MEHMET RUŞTU TIRYAKİ	BATMAN	
5	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	
6	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	
7	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	
8	RIDVAN TURAN	MERSİN	
9	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
10	OYA ERSOY	İSTANBUL	
11	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
12	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
13	SAİT DEDE	HAKKARİ	
14	PERO DUNDAR	MARDİN	
15	SIDIK TAŞ	SİİRT	
16	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
17	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
18	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	
19	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
20	TAYİP TEMEL	VAN	